

จดหมายข่าว

พลังใบ

ก้าวใหม่การวิจัยและพัฒนาการเกษตร

ปีที่ 23 ฉบับที่ 3 ประจำเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2563

ISSN 1513-0010

9

รายงาน

- ปืหรือพริก (ตุ้ม)

2

ฉีกซอง

- ปาส์มน้ำมันนำเข้า

12

ขอคุยด้วยคน

- การผลิตพริกอินทรีย์ อยู่กับการจัดการธาตุอาหารดินและการจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสม

16

จากโต๊ะบอกรอ

- แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามหาโรคพริกในพื้นที่เกษตรกรรม

ปี 2563/2564 (ตอนที่ 1)

“...ความเจริญและความเสื่อมของบ้านเมืองนั้น ขึ้นอยู่กับผลงานการกระทำอันเป็นส่วนรวมของคนทั้งชาติ ซึ่งต่างมีหน้าที่แบ่งปันกัน ทำตามความรู้ความสามารถ ตามโอกาสและความถนัดของแต่ละบุคคล ดังนั้น ถ้าบุคคลยังเห็นว่ามีชาติมีประเทศเป็นที่พึงอาศัย ก็จะต้องรับผิดชอบร่วมกันในการทำงานส่วนรวมของชาติให้ดี เพื่อธำรงรักษาประเทศชาติไว้...”

พระบรมราชาวาท พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ครั้งที่ 28
ประจำปีการศึกษา 2535-2536 ณ ศาลาอ่างแก้ว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
24 มกราคม 2537

ก้าวเข้าสู่เดือนสุดท้ายของปี 2563 และเนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และวันพ่อแห่งชาติในวันที่ 5 ธันวาคม “นิกซอง” จึงขออัญเชิญพระบรมราชาวาทที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบร่วมกันต่อบ้านเมืองมาให้ท่านผู้อ่านทุกท่านได้ระลึกถึงและน้อมนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ ในสถานการณ์ที่ต่างคนต่างเรียกร้องความถูกต้องชอบธรรมให้ตนเอง

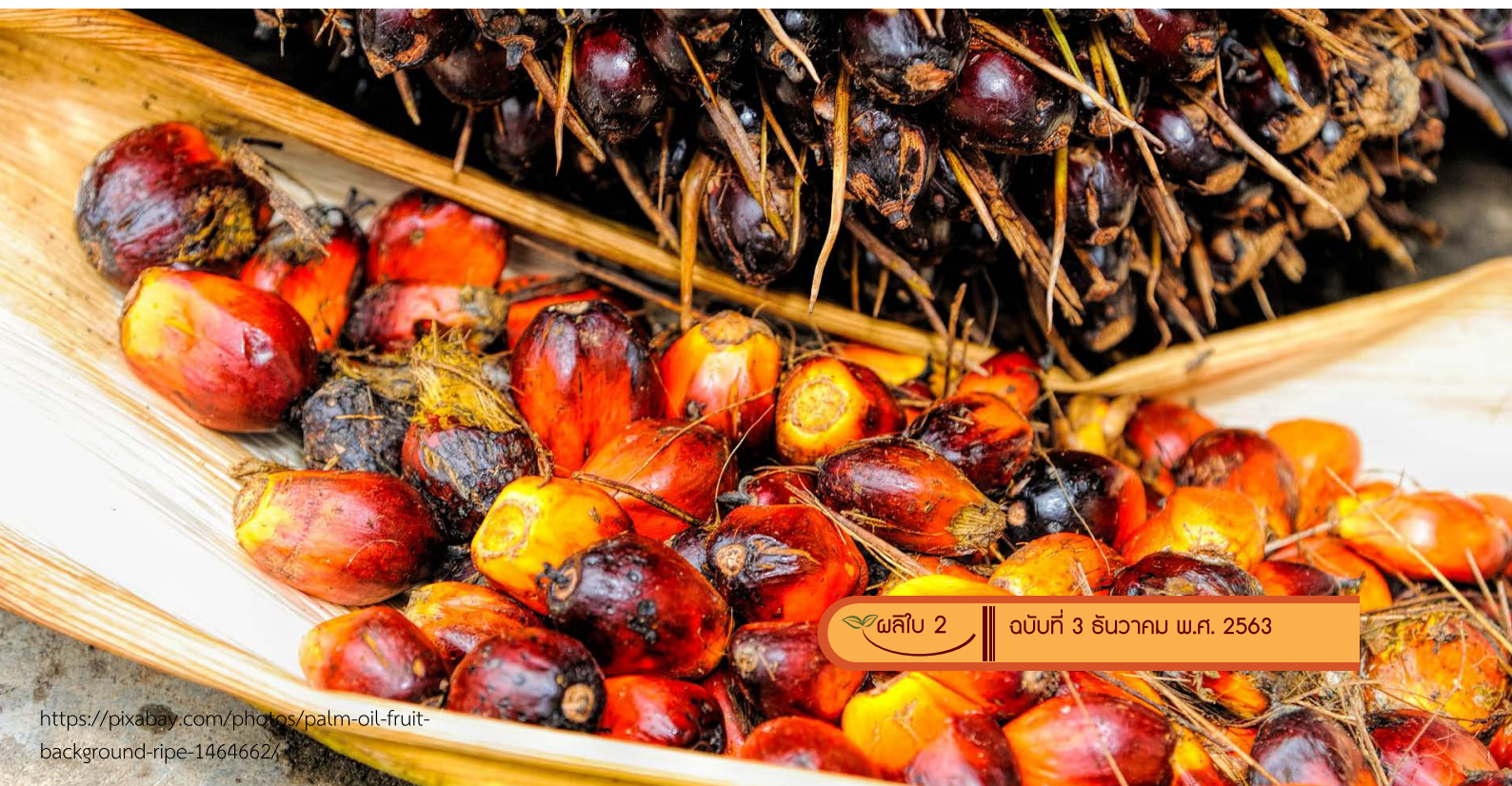
หากกล่าวถึงความรับผิดชอบร่วมกัน ในช่วงกลางปีที่ผ่านมา “นิกซอง” ได้มีโอกาสเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาประเด็นการนำเข้าปาล์มน้ำมันในบทบาทของกรมวิชาการเกษตร ส่วนที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นที่น่าสนใจว่าปาล์มน้ำมันเป็นพืชชนิดหนึ่งที่มีรูปแบบการบริหารจัดการในระดับชาติ แต่ละส่วนงานต่างก็แบ่งงานกันทำตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีการทับซ้อนกันบ้าง พอให้ได้หันหน้าเข้าหากัน จัดเป็นพืชที่อ่อนไหวและมีผลกระทบอย่างมาก ไม่แพ้ข้าวและมันสำปะหลังกันทีเดียว

“นิกซอง” ฉบับนี้ จึงขอนำท่านผู้อ่านไปตามเส้นทางกรนำเข้าปาล์มน้ำมันจากต่างประเทศมีรูปแบบเงื่อนไขอย่างไร โปรดติดตาม

ปาล์มน้ำมันนำเข้า

(ตอนที่ 1)

อัญญา สุวรรณกุล

ปาล์มน้ำมันในมุมมอง

ปาล์มน้ำมัน (Oilpalm) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Elaeis guineensis* Jacq. อยู่ในวงศ์ Palmae หรือ Recaceae เป็นพืชที่มีต้นกำเนิดจากทวีปแอฟริกา โดยมีการปลูกในประเทศต่างๆ บริเวณชายฝั่งตะวันออกของทวีป ต่อมาเริ่มมีผู้นำเข้ามาปลูกในสวนพฤกษชาติโบกอร์ บนเกาะชวาประเทศอินโดนีเซียซึ่งเป็นปาล์มน้ำมันพันธุ์ดुरา ซึ่งถือเป็นต้นกำเนิดของพันธุ์ปาล์มในประเทศแถบอาเซียน ในปัจจุบัน ส่วนการปลูกปาล์มน้ำมันในประเทศไทยนั้น สันนิษฐานว่าพระยาประดิพัทธ์ภูบาลเป็นผู้นำเข้ามาจากมาเลเซียซึ่งเป็นพันธุ์เทนอรา และเป็นไม้ประดับที่สถานีทดลองยางคองหงส์ จังหวัดสงขลา ในราวปี 2480 และขยายไปปลูกเพื่อการค้าที่ตำบลบ้านปริก อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ในพื้นที่ประมาณ 1,000 ไร่ โดยหม่อมเจ้าอมรสมานลักษณ์ ต่อมาประมาณปี 2511 ได้ขยายพื้นที่ปลูกไปยังพื้นที่จังหวัดสตูลและจังหวัดกระบี่ ก่อนที่จะขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้นและอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันได้พัฒนาขึ้นมาอย่างต่อเนื่องพร้อมกับการขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันดังกล่าว

ความสำคัญของปาล์มน้ำมันมีเพิ่มมากยิ่งขึ้น เมื่อรัชกาลที่ 9 มีพระกระแสรับสั่งเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2526 กับ พันเอกวีระ วัฒนสุข หัวหน้าโครงการพัฒนาคลองหอยโข่งและคลองจำไหล ณ ตำบลทักกษิณราชนิเวศน์ โดยทรงมีพระประสงค์ให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดำเนินโครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก ก่อนที่ปาล์มน้ำมันจะถูกบรรจุอยู่ในแผนพัฒนาประเทศ

พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจในปัจจุบันแบ่งได้เป็น 3 ชนิด ซึ่งสามารถแยกความแตกต่างของพันธุ์เหล่านี้ โดยพิจารณาความหนาของผลปาล์มเป็นสำคัญ โดย พันธุ์ดुरา (Dura) เป็นพันธุ์ที่มีกะลาหนาประมาณ 2 ถึง 8 มิลลิเมตร มีชั้นเปลือกนอกที่ให้น้ำมัน (Mesocarp) ประมาณ 35 ถึง 60 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผลปาล์ม พันธุ์ดुरาเป็นพันธุ์ที่มีกะลาหนา มาก ๆ เรียกว่ามาโครคยา (Macrocarpa) คือมีกะลาหนาประมาณ 6 ถึง 8 มิลลิเมตร และมักจะพบมากในแถบตะวันออกไกล เช่น พันธุ์เดลิดูรา (Deli Dura) ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง ปัจจุบันพันธุ์ดुरามักใช้เป็นต้นแม่สำหรับปรับปรุงพันธุ์เพื่อผลิตลูกผสมเป็นการค้า

สำหรับพันธุ์พิสิเฟอรา (Pisifera) เป็นพันธุ์ที่มีกะลาบางมาก หรือบางครั้งไม่มีกะลา เมล็ดในและผลมีขนาดเล็ก ช่อดอกตัวเมียมักเป็นหมัน ผลผลิตแต่ละทะลายต่อต้นมีปริมาณต่ำ จึงไม่เหมาะที่จะปลูกเพื่อเป็นการค้าและนิยมใช้พันธุ์พิสิเฟอราเป็นต้นพ่อสำหรับผลิตพันธุ์ลูกผสม ส่วนพันธุ์เทนอรา (Tenera) เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์แม่ดुरาและพันธุ์พ่อพิสิเฟอรา เป็นพันธุ์ที่มีกะลาบางประมาณ 0.5 ถึง 4 มิลลิเมตร มีปริมาณของ Mesocarp 60 ถึง 90 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักผลผลิตต่อทะลายสูง ในปัจจุบันจึงนิยมปลูกเป็นการค้า

ในส่วนของการความต้องการธาตุอาหารของปาล์ม น้ำมันนั้น ในปีแรกต้นปาล์มน้ำมันต้องการธาตุอาหารในปริมาณน้อย ส่วนปีที่ 2 และ 3 ปาล์มน้ำมันต้องการธาตุอาหารในปริมาณที่สูงขึ้นมาก โดยเฉพาะโพแทสเซียม และไนโตรเจน เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งส่วนที่อยู่เหนือดินและใต้ดิน หลังปลูก 3 ปี ขึ้นไป ปาล์มน้ำมันต้องการปุ๋ยในแต่ละปีค่อนข้างคงที่ ปกติ ปาล์มน้ำมันต้องการโพแทสเซียมมากกว่าไนโตรเจน และต้องการปริมาณสูงในช่วงก่อนให้ผลผลิต อย่างไรก็ตาม กลุ่มธาตุอาหารพืชที่ปาล์มน้ำมันต้องการในปริมาณมาก หรือค่อนข้างมาก คือ ไนโตรเจน โพแทสเซียม ฟอสฟอรัส แมกนีเซียม และโบรอน ซึ่งธาตุอาหารพืชแต่ละชนิดมีปฏิกริยาสัมพันธ์กันและมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโต การให้ผลผลิตทะลายและน้ำมัน ดังนั้นประเด็นของธาตุอาหารจึงจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการแปลงปาล์มน้ำมัน ให้ได้ผลผลิตตามต้องการ นอกจากนี้การขนส่งผลผลิต

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ชอบสภาพภูมิอากาศที่มีฝนตกชุกและสม่ำเสมอตลอดปี มีความชื้นสูง และแสงแดดจัด ซึ่งตรงกับพื้นที่ส่วนใหญ่ของภาคใต้ ดังนั้นจึงเหมาะสมที่จะปลูกปาล์มน้ำมันเนื่องจากการกระจายของน้ำฝนสม่ำเสมอ ประมาณ 1,800 ถึง 2,000 มิลลิเมตรต่อปีและจะต้องไม่มีสภาพแห้งแล้งเกิน 3 เดือน ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเลือกพื้นที่ปลูกเพราะต้องคำนึงถึงสภาพภูมิอากาศ สภาพดิน และการขนส่งด้วย อุณหภูมิที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 25 ถึง 28 องศาเซลเซียส มีปริมาณแสงแดดอย่างน้อยวันละ 5 ชั่วโมง หรือประมาณ 18,000 ชั่วโมงต่อปี และมีความชื้นสัมพัทธ์ของอากาศในรอบปี ไม่ต่ำกว่า 75 เปอร์เซ็นต์ หากปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ที่มีร่มเงาหรือปลูกในสภาพที่ต้นแน่นเกินไป จะทำให้การสะสมของน้ำหนักรและการผลิตซ็อกคอกเพคเมียลดลง และส่งผลให้ผลผลิตลดลง ดินที่ปลูกควรเป็นดินร่วนเหนียวถึงดินเหนียว มีความลึกของชั้นหน้าดินมากกว่า 75 เซนติเมตร อุ่มน้ำได้ดี มีธาตุอาหารสูง มีความเป็นกรดอ่อน pH 4.0 ถึง 6.5 สูงกว่าระดับน้ำทะเลไม่เกิน 500 เมตร มีความลาดชันไม่เกิน 12 เปอร์เซ็นต์

ทะลายปาล์มน้ำมันสู่โรงงานเป็นประเด็นที่สำคัญเช่นกัน ทะลายปาล์มน้ำมันที่เก็บเกี่ยว ควรขนส่งไปยังโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มภายใน 24 ชั่วโมง เนื่องจากทะลายสุกจะมีการเจริญเติบโตของเอนไซม์ไลเปส (lipase) ในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของการพัฒนาของทะลายปาล์มและจะเพิ่มสูงขึ้นเมื่อมีสภาวะที่เหมาะสมเช่น มีน้ำและอุณหภูมิที่เหมาะสม จะทำให้ค่ากรดไขมันอิสระในน้ำมันที่สกัดได้จากทะลายเพิ่มขึ้น ดังนั้นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันควรห่างจากที่ตั้งของโรงงานสกัดไม่เกิน 120 กิโลเมตร และมีเส้นทางขนส่งที่สะดวก

จากที่กล่าวมา ในช่วงที่ปาล์ม
น้ำมันแก่จัดจะเกิดแบ่งในปริมาณค่อนข้าง
สูง จากนั้นค่อยๆเปลี่ยนเป็นน้ำมัน เรียกว่า
กลีเซอไรด์ (Glyceride) หลังจากทีสี
ของผลเริ่มเปลี่ยนแปลงจะสร้างเอนไซม์
ชนิดหนึ่ง เรียกว่า ไลเปส (lipase) ทำ
หน้าที่เปลี่ยนกลีเซอไรด์ให้เป็นกรดไขมัน
อิสระกับกลีเซอรอล ในช่วงที่ผลปาล์มเริ่ม
สุกปริมาณกรดไขมันอิสระยังมีในระดับ
ต่ำ แต่เมื่อมีการตัดทะลายปาล์มออกจาก
ต้น ปริมาณกรดไขมันอิสระจะค่อยๆเพิ่ม
ขึ้นในส่วนของเปลือกผล ประมาณ 1-5%
ภายในเวลาประมาณ 20 นาที แต่หากมี
การเก็บเกี่ยวที่ไม่ถูกต้อง เกิดการตกกระ
ทบลงสู่พื้นในระหว่างการเก็บเกี่ยว จะ
ส่งผลให้เกิดปริมาณกรดไขมันอิสระเพิ่ม
ขึ้นอีกหลายชนิด ได้แก่ Linoleic acid,
Myristic acid, Oleic acid, Palmitic acid,
และ Stearic acid เป็นต้น โดยปริมาณกรด
ไขมันอิสระที่เพิ่มขึ้นมากเท่าใด ย่อมส่งผล
ให้คุณภาพของผลผลิตปาล์มน้ำมันลดต่ำลง
มากเท่านั้น

ในส่วนขององค์ประกอบของ
ทะลายและเปอร์เซ็นต์น้ำมันต่อทะลาย
พบว่า ส่วนที่สามารถจะสกัดน้ำมันได้มี 2
ส่วน คือ เปลือกนอกและเมล็ด มีสัดส่วน
เป็น 62.35% และ 10.85% ของทะลาย
และส่วนที่ไม่มีน้ำมัน คือ ก้านผลและก้าน
ทะลาย มีสัดส่วนเป็น 9.35% และ 17.44%
ของทะลาย นอกจากนี้ พบว่าทะลายปาล์ม
น้ำมันที่มีการพัฒนาสีผล 100% มีน้ำมัน
ต่อทะลาย 28.37% น้ำในเนื้อผล 34.38%
ส่วนทะลายที่มีการสุกแก่เพียง 60-70% มี
น้ำมันต่อทะลาย 19.01% และน้ำในเนื้อผล
53.35%

ปัจจุบันจากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร รายงานว่าประเทศไทย มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในปี 2562 รวมทั้งสิ้น ประมาณ 5.45 ล้านไร่ ผลผลิตรวมประมาณ 16.80 ล้านตัน ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 3.08 ตัน/ไร่ พื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ สุราษฎร์ธานี 1.22 ล้านไร่ (24.10%) รองลงมาคือ กระบี่ 1.12 ล้านไร่ (22.09%) และ ชุมพร 0.99 ล้านไร่ (19.27%) เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายภาค พบว่า พื้นที่ภาคใต้มีการปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุดรวม 4.74 ล้านไร่ (89.8%) นอกนั้นกระจายไปในพื้นที่ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บางส่วน

ปาล์มน้ำมันในอุตสาหกรรม

จากการศึกษาของฝ่ายนโยบายโครงสร้างเศรษฐกิจ ธนาคารแห่งประเทศไทย ให้ข้อมูลว่า ปาล์มน้ำมันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในภาคใต้และมีผู้เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ซึ่งอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันยังเป็นอุตสาหกรรมที่เผชิญกับอุปสรรคหลากหลาย กระทั่งต่อความสามารถในการแข่งขัน ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเป็นผู้ผลิตปาล์มน้ำมันอันดับ 3 ของโลก รองมาจากอินโดนีเซียและมาเลเซีย แต่คิดเป็นพื้นที่ให้ผลผลิตแล้วมีเพียง 3% ของโลก ในขณะที่สองประเทศดังกล่าวมีพื้นที่ให้ผลผลิตประมาณ 67% ของโลก ส่งผลให้ไทยไม่มีอำนาจในการต่อรองในตลาดดังกล่าว ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยสูงกว่าคู่แข่งและการบริหารจัดการตลอดห่วงโซ่อุปทานดำเนินการได้ลำบาก

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กล่าวถึง การบริโภคน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ สามารถแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่างๆ (สัดส่วน 68%) ของปริมาณน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ ประกอบด้วย การใช้ในอุตสาหกรรมไบโอดีเซลหรือ B100 เพื่อนำไปผสมเป็นน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับยานยนต์ โดยทางการจะปรับอัตราส่วนผสม B100 ในน้ำมันดีเซลให้สอดคล้องกับผลผลิตน้ำมันปาล์มดิบแต่ละช่วงเวลา (เช่น ปี 2558 มีการปรับลดจาก B7 เป็น B3.5 เนื่องจากปริมาณน้ำมันปาล์มดิบมีน้อย และปี 2562 ปรับเพิ่มจาก B7 เป็น B10 จากภาวะอุปทานส่วนเกินของน้ำมันปาล์มดิบที่ค่อนข้างสูง) การใช้ในอุตสาหกรรมอาหาร (สัดส่วน 16%) อาทิ ขนมขบเคี้ยว บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป นมข้นหวาน ครีมเทียม มاکาโรน เนยขาว ไอศกรีม รวมถึงผลิตภัณฑ์อาหารเสริมสุขภาพประเภทวิตามิน และ การใช้ในอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์และอุตสาหกรรม Oleochemicals (สัดส่วนรวมกัน 3%) เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าอื่นๆ เช่น สบู่ เครื่องสำอาง และแชมพู เป็นต้น สำหรับส่วนที่ 2 คือ การใช้กลั่นเป็นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมแปรรูป น้ำมันปาล์มชั้นปลาย คิดเป็นสัดส่วน 32% ของปริมาณน้ำมันปาล์มดิบในประเทศ

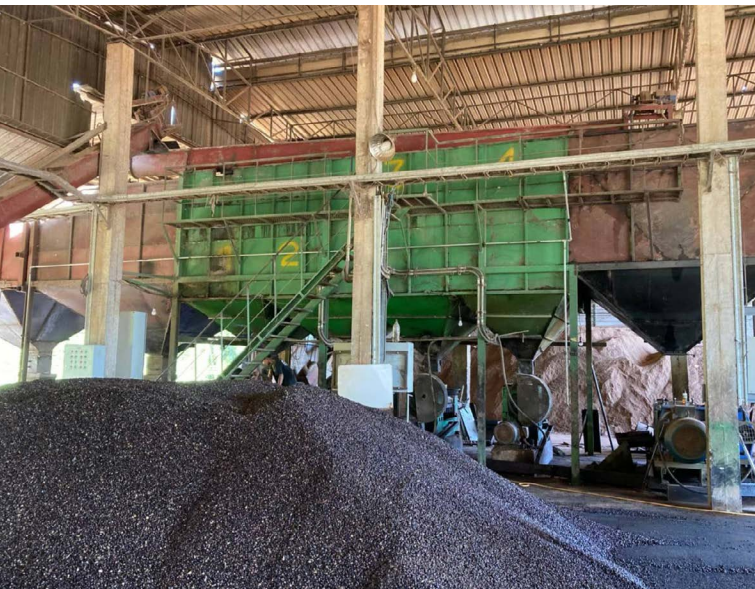
ดังนั้น อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันไทย จึงสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ต้นน้ำ ประกอบด้วยเกษตรกรที่เป็นปลูกและขายผลปาล์มให้กับโรงสกัด ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายเล็ก มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกร ราว 2.4 แสนครัวเรือน กว่าร้อยละ 80 เป็นเกษตรกรรายย่อย เกษตรกรเหล่านี้จะขายผลผลิตให้กับลานเทอเอกชนในพื้นที่ เพื่อรวบรวมให้กับโรงสกัดอีกทอดหนึ่ง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมีผลดีในด้านของต้นทุนการขนส่งที่ต่ำ แต่ส่งผลต่อคุณภาพของน้ำมันปาล์มที่จะได้รับ จากความล่าช้าในการขนส่งและมาตรฐานในการรับซื้อผลผลิต ต่อมาคือ ระดับกลางน้ำ ประกอบด้วย โรงสกัดน้ำมันปาล์มดิบ ซึ่งสกัดน้ำมันปาล์มออกจากผล โดยมีทั้งการสกัดแยกระหว่างเปลือกผลปาล์มและเมล็ดในปาล์ม (เกรดเอ) และการสกัดรวมกัน (เกรด บี) ทำให้ได้น้ำมันที่มีคุณสมบัติบางประการที่ต่ำกว่า ซึ่งเป็นข้อจำกัดในการนำไปใช้ในอุตสาหกรรมที่ต่อเนื่อง และ ระดับปลายน้ำ ประกอบด้วย โรงกลั่นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์และโรงงานไบโอดีเซล ซึ่งนำน้ำมันปาล์มดิบที่สกัดแล้วไปใช้ประโยชน์ โดยโรงกลั่นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์จะนำไปทำความสะอาดและแยกองค์ประกอบก่อนนำไปใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมอาหารและไม่ใช่อาหาร ขณะที่โรงงานไบโอดีเซลจะนำน้ำมัน

ปาล์มดิบไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำมันไบโอดีเซล เพื่อใช้เป็นส่วนผสมในเชื้อเพลิงต่อไป

หากจะพิจารณาแล้ว จะเห็นว่าอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มของไทยมีจุดแข็งจากการมีห่วงโซ่การผลิตที่ครบวงจร ประกอบด้วย (1) เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน (อุตสาหกรรมขั้นต้น) (ประมาณ 2.4 แสนครัวเรือน รายย่อยประมาณ 80%) สำหรับเกษตรกรรายใหญ่มักมีการลงทุนโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มดิบเป็นของตนเอง (2) โรงสกัดน้ำมันปาล์มดิบ (อุตสาหกรรมชั้นกลาง) มีจำนวนประมาณ 149 แห่ง (กรมโรงงานอุตสาหกรรม) ขณะที่สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ประมาณการกำลังการผลิตน้ำมันปาล์มดิบในประเทศอยู่ที่ 2.8 ล้านตัน/ปี โดยผู้ผลิตรายใหญ่มักขยายการลงทุนสวนปาล์มและเพาะพันธุ์ปาล์มควบคู่ไปด้วย โรงสกัดน้ำมันปาล์มดิบมักนำผลผลิตที่เหลือจากการสกัดน้ำมันปาล์มมาใช้ประโยชน์อื่นๆ อาทิ กากปาล์มใช้ผลิตอาหารสัตว์ ทะลายปาล์มเปล่า เส้นใย และกะลาปาล์มใช้เป็นเชื้อเพลิง เป็นต้น และ (3) โรงกลั่นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ (อุตสาหกรรมชั้นปลาย) มีจำนวน 19 แห่ง โดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมประเมินกำลังการผลิตรวมอยู่ที่ 2.5 ล้านตัน/ปี ผู้ประกอบการรายใหญ่มักลงทุนในธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานด้วย อาทิ โรงสกัดน้ำมันปาล์มดิบและธุรกิจผลิตน้ำมันพืช ปัจจุบันโรงกลั่นน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ในไทยไม่สามารถดูดซับอุปทานน้ำมันปาล์มดิบได้ทั้งหมด โรงสกัดน้ำมันปาล์มดิบจึงต้องพึ่งพาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อระบายอุปทานน้ำมันปาล์มดิบส่วนเกิน อาทิ โรงงานผลิตน้ำมันไบโอดีเซล (B100) โรงงานไฟฟ้าและไอน้ำ โรงงานไบโอแก๊ส และคลังจัดเก็บน้ำมัน เป็นต้น

สำหรับประเด็นที่เป็นปัญหาในอุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันของไทย พบว่า ผลผลิตปาล์มน้ำมันต่อไร่ของไทยมีอัตราเพิ่มขึ้นจากในอดีตใกล้เคียงกับผลผลิตของมาเลเซีย แต่เมื่อคิดเป็นสัดส่วนน้ำมันปาล์มดิบที่สกัดได้ผลว่าค่าเฉลี่ยน้อยกว่ามาเลเซียราว 30 เท่า ซึ่งเป็นผลมาจากปัญหาการรับซื้อผลปาล์มน้ำมันที่ไม่ได้คุณภาพ จากการที่เกษตรกรเก็บเกี่ยวผลปาล์มในระยะที่ไม่เหมาะสม การแข่งขันการรับซื้อวัตถุดิบของโรงงานสกัดและการคุ้มครองอุตสาหกรรมของภาครัฐ ส่งผลกระทบต่อการยกระดับคุณภาพอุตสาหกรรม โดยที่ต้นทุนการผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่ปลูกไปยังพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม การดูแลรักษาไม่ถูกต้อง การที่พื้นที่ปลูกมีขนาดเล็ก ส่งผลให้ต้นทุนเฉลี่ยต่อเนื้อสูงขึ้น นอกจากนี้โรงสกัดน้ำมันมีกำลังผลิตส่วนเกินสูง จากการเห็นโอกาสของผู้ประกอบรายใหม่และการขยายกำลังผลิตของผู้ประกอบรายเดิม ทำให้มีการแข่งขันรับซื้อผลผลิต โดยเฉพาะในช่วงที่ผลผลิตออกน้อยตามฤดูกาล ทำให้กำลังการผลิตเฉลี่ยของโรงสกัดน้ำมันอยู่ในระดับราว 40% แม้ว่าพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันจะเพิ่มขึ้นจากปี 2546 ที่มีประมาณ 2.27 ล้านไร่ เป็น 5.45 ล้านไร่ในปี 2562 ก็ตาม รวมถึงตลาดน้ำมันปาล์มเป็นตลาดที่มีผู้ซื้อน้อยราย กลไกการส่งผ่านราคาจากปลายน้ำมายังต้นน้ำ ทำให้เกษตรกรเป็นผู้รับราคาสุดท้าย ส่วนหนึ่งมาจากอำนาจในการกำหนดราคาของผู้ผลิตกลางน้ำและปลายน้ำ ทำให้ในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก จะกระทบต่อราคาที่เกษตรกรขายได้อย่างรุนแรง ดังนั้นเกษตรกรจึงเป็นกลุ่มที่อ่อนไหวต่อราคาและต้องการระยะเวลาในการปรับตัวมากที่สุดในช่วงโซ่อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมันดังกล่าว

เรื่องราวของปาล์มน้ำมันนำเข้ายังไม่จบเพียงเท่านี้ โปรดติดตามตอนต่อไปในปีหน้า

ขอบคุณ : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร วิชาการแห่งประเทศไทย ศูนย์วิจัยปาล์มน้ำมันสุราษฎร์ธานี /ข้อมูล

พบกับใหม่ฉบับหน้า
สวัสดิ...ฮังคนา

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวพลีบุฯ
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900

E-mail ang.moac@gmail.com

คำถามฉีกซอง

น้ำร้อพริก (ตุ้ม)

หนึ่งในความหลากหลายของพันธุ์พริก
ที่มีอยู่ในประเทศไทย

อาหารไทยในความคิดของคนทั่วไปทั้งคนไทยและชาวต่างประเทศ มักจะเป็นอาหารที่มีรสเผ็ด เผ็ดน้อย เผ็ดปานกลาง เผ็ดมาก หรือเผ็ดสุดฤทธิ์ สุดเดช ก็แล้วแต่เมนู นอกจากนั้นยังขึ้นกับความชอบและความทนทานของแต่ละคนต่อระดับความเผ็ดว่ากินเผ็ดได้มากขนาดไหน? ซึ่งยากที่จะคาดเดาว่าอะไรเกิดก่อนอะไร ระหว่างอาหารไทยหลากหลายเมนูที่ต่างก็มีเอกลักษณ์โดดเด่นประจำตัว กับความหลากหลายของชนิดและพันธุ์ของพริกในประเทศไทยที่เป็นต้นกำเนิดของความแตกต่างทั้งระดับความเผ็ด รูปแบบของความเผ็ด สี สัน ขนาด และรูปร่างผล ประเทศไทยน่าจะเป็นไม่ก็ประเทศที่มีความหลากหลายของพริกเพื่อการประกอบอาหารมากที่สุดทั้งชนิดและพันธุ์

นอกเหนือจากความเผ็ดนั้น มีพันธุ์พริกหลายๆ พันธุ์ที่มีชื่อเรียกตามท้องถิ่นที่พบ หรือที่ๆปลูกดั้งเดิมและปลูกต่อเนื่องกันมา จนบางครั้งอาจจะทำให้เกิดความสับสนว่าชื่อแท้จริงคืออะไร เช่นพริกจินดา มักจะถูกใช้เรียกพริกชี้หนูใหญ่อื่นๆด้วย พริกมัน อาจใช้เรียกรวมไปถึงพริกบางช้าง หรือพริกใหญ่พันธุ์อื่นๆที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน พริกกะเหรี่ยงที่มีหลายลักษณะหรือแม้แต่บางครั้งพริกกะเหรี่ยงชนิดสีเขียวอ่อนๆก็จะลักษณะคล้ายกับพริกปอบในภาคอีสานหรือพริกชี้ในภาคใต้ แต่มีพริกพันธุ์พื้นเมืองพันธุ์หนึ่งของประเทศไทยที่น่าจะเป็นพริกที่มีเอกลักษณ์ที่เป็นตัวของตัวเองไม่ซ้ำกับพริกพันธุ์อื่น ๆ เป็นพริกที่ถูกนำมาใช้ประกอบอาหารในถิ่นที่อยู่ แม้อ่อนหน้านี้จะถูกกลืนหายไปตามเวลาด้วยเหตุจากรูปร่างลักษณะที่ต่างไปจากพริกทั่วไปไม่เป็นที่นิยมในเชิงการค้า แต่ปัจจุบันพริกพันธุ์นี้ถูกนำกลับมาให้คนทั่วไปได้รู้ว่ายังมีพริกพันธุ์นี้อยู่ในบ้านเรา โดยพริกที่กล่าวมานี้มีชื่อเรียกตามลักษณะของผลที่แสดงออกอย่างชัดเจนว่า “พริกตุ้ม” หรือบางครั้งอาจจะถูกเรียกว่า “พริกตุ้มระยอง” ที่เป็นถิ่นที่อยู่และการใช้ประโยชน์ของพริกชนิดนี้ที่เป็นพริกพื้นเมืองของจังหวัดระยอง

ลักษณะของต้นและการเจริญเติบโตของพริกตุ้มระยองจะคล้ายคลึงกับพริกชี้หนูใหญ่ คือ ใช้เวลาจากเริ่มเพาะเมล็ดจนเริ่มงอก 7-10 วัน ใบจริงเป็นรูปหอก ใบสีเขียวเข้ม หลังเพาะเมล็ดประมาณ 4 เดือน จะเริ่มออกดอก ดอกเป็นดอกเดี่ยว (ออกดอกหนึ่งดอกต่อข้อ ซึ่งเป็นลักษณะของพริกสกุล *Capsicum annuum* กลีบดอกมีสีขาวปนม่วง โคนกลีบดอกมีสีม่วงเข้ม (ดังภาพที่ 1) แต่ผลของพริกตุ้มจะเป็นผลทรงกลม ผลกว้างประมาณ 1.5 เซนติเมตร หรือขนาดพอๆกับมะเขือพวง (ดังภาพที่ 2) ก้านผลยาว ผลแก่สีเขียวเข้ม ผลสุกสีแดง ผลห้อยลง ก้านผลยาว (ดังภาพที่ 3) ผิวผลบาง มีเมล็ดอัดแน่นในผล หนึ่งผลมีเมล็ดประมาณ 25 - 30 เมล็ด รสเผ็ดน้อย ด้านการเจริญเติบโต พริกตุ้มระยองมีต้นสูงมากกว่า 1 เมตร บางครั้งอาจสูงถึง 1.5 เมตร ทรงพุ่มของพริกตุ้มค่อนข้างแน่น ข้อถี่จากการนำมาทดลองปลูก พริกตุ้มระยองให้ผลผลิตสูงเพราะออกดอกและติดผลทุกข้อ อายุยืน เติบโตได้ดี ทนทานต่อการเข้าทำลายของแมลงศัตรูพืชดีพอสมควร ด้วยลักษณะการเจริญเติบโตดีและแข็งแรง ประกอบกับรูปร่างและสีผลที่สะดุดตานี้เอง นอกจากปลูกไว้เก็บผลแล้วยังสามารถปลูกเพื่อเป็นไม้ประดับได้ด้วย

พริกตุ้มระยองมีการนำไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่น โดยการนำผลระยะกึ่งอ่อนกึ่งแก่ที่เด็ดก้านผล แล้วนำทั้งผลใส่ลงในแกงเผ็ดพื้นบ้าน เมื่อใช้พริกตุ้มระยองใส่ลงในแกงจะเพิ่มรสสัมผัสของความกรอบของพริกผลกลมเล็กๆ ทั้งผลที่แทรกด้วยความกลมกล่อมของน้ำแกง นับเป็นความแตกต่างที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่หากได้นำมาพัฒนา ประชาสัมพันธ์น่าจะเป็นอีกเรื่องราวของอาหารไทยประจำถิ่นเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ เพิ่มรายได้และความภาคภูมิใจให้กับท้องถิ่นผู้เป็นเจ้าของพันธุ์

ก่อนหน้านี้พริกตุ้มอาจจะไม่ค่อยเป็นที่รู้จัก หรือมีใครเคยเห็นมากนัก ด้วยลักษณะที่แตกต่างจากพริกพันธุ์การค้า และคนปลูกก็ปลูกเพื่อเป็นไม้ประดับ อาจจะนำมาใช้ประกอบอาหารบ้าง แต่ปัจจุบัน ผู้นำท้องถิ่นและคนในชุมชนตำบลทับมา อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เล็งเห็นคุณค่าของพืชพันธุ์พื้นบ้าน และต้องการฟื้นฟูและอนุรักษ์สู่คนรุ่นต่อไป กอปรกับนักวิจัยต้องการขยายฐานพันธุ์กรรมพริกที่เป็นพืชเศรษฐกิจของไทยเพื่อการปรับปรุงพันธุ์ในอนาคต ซึ่งผู้เขียนต้องขอขอบคุณ นายสมศักดิ์ อิทธิพงษ์ ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยพืชไร่ระยอง (ในขณะนั้น) เป็นอย่างสูงสำหรับต้นพริกตุ้มระยองที่ช่วยสืบเสาะหามาจากเกษตรกรในจังหวัดระยอง หลังจากผู้เขียนเพียรพยายามตามหาพริกพันธุ์นี้มากกว่า 3 ปี (จากการสืบหาข้อมูลแล้วพบว่ามีพันธุ์พริกพันธุ์นี้ในประเทศไทย)

“ พริกตุ้มระยอง จึงถือเป็นความหลากหลายที่น่าสนใจอีกพันธุ์หนึ่ง ของพริกพื้นเมืองของไทย ที่ถูกเพิกเฉยแล้วทำให้รู้สึกจนนิดหน่อยว่า นี่หรือพริก? ”

การผลิตผักอินทรีย์

वलศรี โซตินิกู

อยู่ที่การจัดการธาตุอาหารดินและ
การจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสม

ความต้องการสินค้าและผลิตภัณฑ์อินทรีย์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมสูงทั้งต่อผู้บริโภค ผู้ผลิต และสิ่งแวดล้อม และมีความต้องการทั้งในประเทศและต่างประเทศ หน่วยงานต่างๆ ในภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร ต่างก็สนับสนุนให้มีการผลิตสินค้า ผัก ผัก และผลิตภัณฑ์อินทรีย์กันมากขึ้น

คุณนฤทัย วรสถิตย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการผลิตพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จังหวัดขอนแก่น (สวพ.3)กล่าวว่าในปี 2560 ประเทศไทยส่งออกสินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นเงิน 1,817 ล้านบาท มีพื้นที่เกษตรอินทรีย์ 570,409 ไร่ ส่วนใหญ่ร้อยละ 59 ปลูกข้าวอินทรีย์ ส่วนพืชไร่ และพืชผสมผสานมีเพียงร้อยละ 15 และ 13 เท่านั้น

จังหวัดนครพนมและจังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นจังหวัดที่ตั้งเป้าหมายให้เป็นแหล่งผลิตพืชอินทรีย์ แต่ประสบปัญหาในด้านการผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งการระบาดของศัตรูพืช และผลผลิตต่ำเนื่องจากดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครพนม ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์ และสวพ. 3 จังหวัดขอนแก่น ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน จึงดำเนินการศึกษาวิจัยและพัฒนาการผลิตผักอินทรีย์ในพื้นที่ สองจังหวัดดังกล่าว โดยเริ่มในปี 2559 จนถึงปี 2562

คุณนิยม ไช้มุข ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครพนม หัวหน้าคณะทำงานศึกษาวิจัยพัฒนาการผลิตผักอินทรีย์ จังหวัดนครพนมและจังหวัดกาฬสินธุ์ กล่าวว่าจังหวัดนครพนมและจังหวัดกาฬสินธุ์ มีศักยภาพในการทำเกษตรอินทรีย์ มีการผลิตพืชหลากหลายและผสมผสาน

“ จังหวัดนครพนมผลิตผักตระกูลกะหล่ำ หอมแม่ง ผักกาดหอม ผักชี แดงร้านพริกและมะเขือเทศ ส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ผลิตผักกินใบได้แก่ กวางตุ้ง คะน้า กะหล่ำปลี และหน่อไม้ฝรั่ง ทั้งสองจังหวัดมีพื้นที่และแหล่งน้ำเพียงพอ มีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้ สามารถเพิ่มและสร้างช่องทางการตลาดได้ ”

คุณนฤทัย กล่าวต่อไปว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนที่ทำเกษตรอินทรีย์ ยังมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด และส่วนใหญ่ยังไม่ได้มาตรฐาน ในปี 2557 มีการรับรองมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์เพียง 41 แปลงเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 24 ของจำนวนแปลงเข้าตรวจ ซึ่งถือเป็นสัดส่วนที่ต่ำมาก เนื่องจากการผลิตไม่เป็นตามข้อกำหนดของมาตรฐาน ของสำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช 2557

แต่เกษตรกรยังขาดความรู้ด้านการผลิตตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การปรับปรุงบำรุงดินที่เหมาะสม การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ที่เป็นการเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดินที่จะช่วยบำรุงพืชให้งอกงาม ได้ผลผลิตดี ขาดความรู้ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืชที่มีประสิทธิภาพ ปัญหาโรครากเน่า โคนเน่า โรคใบจุด ด่างไหมดัก และหนอนฝี่เสื่อในพืชตระกูลกะหล่ำ และหอมแบ่ง

คุณนิยม กล่าวต่อไป ศูนย์ฯได้ดำเนินการประชุมกลุ่มเกษตรกร โดยเลือกพืชที่เป็นพืชหลักของกลุ่มและประสบปัญหามากที่สุด ร่วมกันวางแผนทางในการพัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน จัดทำแผนในการแก้ปัญหา และคัดเลือกเกษตรกรที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ

จากการทดสอบเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารและศัตรูพืชสำหรับการผลิตผักอินทรีย์สรุปได้ดังนี้

การจัดการธาตุอาหารที่เหมาะสม การใส่ปุ๋ยอินทรีย์สำหรับ ผักกวางตุ้ง และหอมแบ่ง ถ้าเป็นดินที่มีอินทรีย์วัตถุในดินน้อยกว่า 1.5% ให้ใส่ปุ๋ยหมักแห้งชีวภาพอัตรา 2.8 ตันต่อไร่

สำหรับผักกะหล่ำปลี คะน้า และกวางตุ้ง ที่จังหวัดกาฬสินธุ์ จะทำปุ๋ยหมักแบบเติมอากาศในดินที่มีอินทรีย์วัตถุต่ำ ให้ใส่ปุ๋ยหมักเติมอากาศ อัตรา 2 ตันต่อไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง หลังจากย้ายมา ปลูก 10 วัน และ 30 วัน

การจัดการศัตรูพืชที่เหมาะสม โดยการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ผสมปุ๋ยหมักคลุกดิน หรือรองกันหลุมพร้อมปลูก การควบคุมโรค รากเน่า โคนเน่า ของหอมแบ่ง ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา อัตรา 100 กรัมต่อตารางเมตร หากพบโรคใบจุดหรือใบไหม้ ฉีดพ่นด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มาอัตรา 100 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

ในกะหล่ำปลี กวางตุ้งและคะน้า ควบคุมโรคเน่า โคนเน่า โดยรองกันหลุมด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มาอัตรา 10 กรัมต่อวัน ควบคุมด่างไหมดัก หนอนกระทุ้งผัก หนอนไยผัก หนอนคืบกะหล่ำใช้ไส้เดือนฝอย 10 ถุง ต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นทุก 3-5 วัน ติดต่อกัน 3 ครั้ง

สำหรับกะหล่ำปลี นอกจากจะพ่นด้วยไส้เดือนฝอยแล้วให้พ่นสลับกับปีที่อัตรา 60 มิลลิกรัมต่อน้ำ 20 ลิตรทุก 3-5 วัน ติดต่อกัน 3 ครั้ง

เชื้อราไตรโคเดอร์มา

ไส้เดือนฝอย

การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

คุณนิยม กล่าวว่า ได้ดำเนินการในแปลงของเกษตรกรที่เป็นแปลงต้นแบบและแปลงขยายผล ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ในจังหวัดนครพนมจำนวน 18 แปลง พื้นที่ 67.5 ไร่ ได้ผลผลิตประมาณ 101 ตัน และที่จัดหัตถ์กาฬสินธุ์ 23 แปลง พื้นที่ 336 ไร่ ผลผลิตประมาณ 572 ตัน

จากนั้นได้ทำการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชอินทรีย์ และความรู้ที่เกี่ยวข้องให้กับเกษตรกรทั้งสองจังหวัด เป็นจำนวน 3448 ราย ทำให้เกษตรกรสามารถผลิตพืชได้อย่างปลอดภัยและเกิดเครือข่ายผู้ผลิตพืชอินทรีย์ที่จังหวัดนครพนม 4 กลุ่ม 210 ราย ผู้ผลิตผักปลอดภัย 10 กลุ่ม 300 ราย สำหรับจังหวัดกาฬสินธุ์ เกิดเครือข่ายผู้ผลิตพืชอินทรีย์ 22 กลุ่ม 793 ราย และกลุ่มผู้ผลิตผักปลอดภัย 23 กลุ่ม 1291 ราย ทำให้เกษตรกรสามารถผลิตพืชได้อย่างปลอดภัย

นอกจากจะได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตพืชอินทรีย์แล้ว ยังมีเกษตรกรที่ได้รับการรับรองการผลิตพืชตามมาตรฐาน GAP ที่จังหวัดนครพนม 831 แปลง/ราย พื้นที่ 2,893 ไร่ จังหวัดกาฬสินธุ์ 713 แปลง/ราย พื้นที่ 3,767 ไร่ ผลผลิตประมาณ 4,055 ตัน ซึ่งอาจพัฒนาการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้ในอนาคต

ท้ายที่สุด คุณนิยม กล่าวว่า การผลิตผักอินทรีย์ สำหรับพืชตระกูลกะหล่ำ และหอมแบ่งในพื้นที่ที่มีอินทรีย์วัตถุต่ำ ต้องใส่ปุ๋ยอินทรีย์ที่มีธาตุอาหารในปริมาณที่เพียงพอ โดยการใช้ปุ๋ยหมักที่ประกอบด้วยวัสดุอินทรีย์หลายอย่างรวมกัน การควบคุมโรครากเน่า โคนเน่า ของพืชตระกูลกะหล่ำและหอมแบ่งใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา การควบคุมด้วงหมัดผักและหนอนผีเสื้อกินใบ ใช้ไส้เดือนฝอยหรือบีทีควบคุมหนอนผีเสื้อกินใบ

ผู้สนใจ สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครพนม เลขที่ 144 หมู่ 1 ต.ขามเฒ่า อ.เมือง จังหวัดนครพนม 48000 โทร.08 1579 2954, 0 4253 2586 และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรกาฬสินธุ์ เลขที่ 140 หมู่ 10 ต.ยางตลาด อ.ยางตลาด จ.กาฬสินธุ์ 46120 โทร. 0 4389 1338

จากโต๊ะบอกรอ ฉบับส่งท้ายปีเก่า มี เรื่องราวดี ๆ มาฝากท่านผู้อ่านเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาหมอกพิษทางอากาศ ฟุนละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ที่นับวัน จะทวีความรุนแรงขึ้น โดยกว่า 50% เกิดจากการเผาในที่โล่ง ซึ่งรวมถึงการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชน

แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผา ในพื้นที่เกษตรกรรม ปี 2563/2564 (ตอนที่ 1)

1 ภารกิจ คือ รมรณรงค์สร้างการรับรู้และความตระหนักถึงผลกระทบจากการเผา การควบคุมการเผา กำหนดช่วงเวลาห้ามเผาเด็ดขาด และการแปรรูปสภาพวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้มีมูลค่าเพิ่มหรือคุณค่าเพิ่ม

2 เป้าหมาย คือ ลดปริมาณจุดความร้อน (Hotspots) ในพื้นที่เกษตรร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับปี 2563

3 หลักการดำเนินงาน คือ ใช้การแบ่งพื้นที่ แบ่งคน แบ่งทรัพยากร โดยการดำเนินการที่ต้องบูรณาการในพื้นที่ มอบหมายหน่วยงานรับผิดชอบ คือ พื้นที่ในเขตชลประทาน มอบกรมชลประทาน พื้นที่นอกเขตชลประทาน มอบกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมพัฒนาที่ดิน พื้นที่เขต สปก. มอบสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม มอบกรมส่งเสริมสหกรณ์

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2563 รับทราบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรม ปี 2563/2564 สำหรับใช้เป็นกรอบแนวทางการเฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมในช่วงเกิดสถานการณ์วิกฤตฝุ่นละอองที่จะเกิดขึ้นในปี 2564 อย่างเป็นระบบ รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และบูรณาการร่วมกันในทุกภาคส่วน แบ่งเป็น 3 มาตรการ ได้แก่ มาตรการป้องกัน มาตรการยับยั้ง/เผชิญเหตุ และมาตรการแก้ไข/ฟื้นฟู สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

ส่วนมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมนั้น จะนำมาเล่าสู่กันฟังในโอกาสต่อไป

พบกับใหม่ฉบับหน้า
บรรณาธิการ Udompom.s@doa.in.th

ผลิใบ ก้าวใหม่ก้าววิจัยและ พัฒนาการเกษตร

วัตถุประสงค์

- เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
- เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัย และนักวิจัยกับผู้สนใจ การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ที่ปรึกษา : พิเชษฐ วิริยะพาหะ อังอร ปันยาศกิจ

บรรณาธิการ : อุณพ สุพคุณ

กองบรรณาธิการ : อังคนา สุวรรณภักดิ์ จินตน์กานต์ งามสุภา มรรส วงษ์ภรณ์ จันตรี จิตรสมา

ช่างภาพ : กัญญาณัฐ โพธิ์แดง

ช่างศิลป์ : มณฑา แกมเงิน กฤษญา ดาวเรือง วรวิทย์ อ่ำช่าง

บันทึกข้อมูล : สมจิตต์ ยะสาห์

จัดส่ง : ธวัชชัย สุวรรณพงศ์

สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ : 0 2561 2825 โทรสาร : 0 2579 4406

E-mail : prdoa55@gmail.com

พิมพ์ที่ : บริษัท สอนฤณการพิมพ์ จำกัด โทรศัพท์ : 0 2282 6033 4